

Marie MACKOVÁ
Mladší princ
 Karl Gustav Wilhelm
 Hohenlohe-Langenburg
 1777–1866

CDK, Brno 2014, 199 s.,
 249 Kč,
 ISBN 978-80-7325-333-2

Publikace Marie Mackové věnovaná princovi Karlu Gustavovi Wilhelmovi Hohenlohe-Langenburgu bezesporu potěší široké spektrum čtenářů. Svou čtivostí a plastičností výkladu zaujme nejen odbornou, ale i laickou veřejnost. Hlavní hrdina této monografie prošel koaličními a napoleonskými válkami, sloužil v pevnostech, působil jako státní úředník, byl majitel pluku č. 17 a téměř dvě desetiletí prožil ve výslužbě. Na rozdíl od mnoha dalších vojáků měl štěstí a dožil se vysokého věku. Jeho pestrý životní příběh, který je nejen součástí válečných a vojenských dějin podunajské monarchie, ale i dějin rodu Hohenlohe, je nabídnut českému čtenáři vůbec poprvé. Až doposud stála tato zajímavá osobnost, úzce spojená s Moravou (především s Brnem), zcela stranou zájmu historiků.

Kniha nechá čtenáře nahlédnout do života

důstojníka rakouské armády a šlechtice v jedné osobě na konci 18. století a v šesti desetiletích století následujícího. Autorka s erudicí a vtipem vykresluje osudy prince Gustava a jeho rodiny a nenásilnou formou je zasazuje do širších souvislostí politických, správních a vojenských dějin habsburské monarchie, potažmo Evropy. Jako přední znalkyně správních dějin rakouského státu objasňuje fungování vybraných úřadů, zaběhlé principy a zvyklosti v armádě i šlechtických kruzích, čímž čtenáři umožňuje mnohem lépe pochopit vzorce chování a jednání hlavního hrdiny a rovněž zařadit konkrétní popisované události do širšího kontextu.

Zvláště odborná veřejnost uvítá výklad věnovaný heuristice a teoretickému ukotvení celé studované problematiky. Autorka ve své monografii opatřené bohatým poznámkovým aparátem s odkazy na tuzemskou i zahraniční literaturu seznamuje čtenáře s nejnovějšími tren-

Autorka s erudicí a vtipem vykresluje osudy prince Gustava a jeho rodiny a nenásilnou formou je zasazuje do širšího kontextu politických, správních a vojenských dějin habsburské monarchie.

dy v historickém bádání, které jí pomohly při sepisování předkládané biografie. Zejména v úvodu a závěrečné páté kapitole se kriticky věnuje typologii studovaných pramenů, jejich vypovídací hodnotě,

využití a v neposlední řadě interpretaci.

Životní dráha prince Gustava je v monografii sledována v pěti hlavních kapitolách, které mají své logické uspořádání a návaznost. Škoda jen, že jazykově a obsahově kvalitní text není více doplněn obrazovými přílohami.

V první kapitole se čtenář seznámí s rozvětveným rodem Hohenlohe a princovým nejbližším příbuzenstvím, nahlédne do myšlení i do každodenního života šlechty, vojáků a úředníků, a to vše na pozadí nejdůležitějších politických a vojenských událostí v tehdejší Evropě. Mnohovrstevnatý výklad je přitom doplněn celou řadou vtipných citátů z korespondence. Marie Macková se navíc nebojí – tam, kde nejsou k dispozici prameny – zauvažovat nad některými okolnostmi z princova života a na základě perfektní znalosti dobových reálií některé věci domýšlet.

V druhé kapitole nazvané „Voják ve válce“ je barvitě vylíčena vojenská

je čtenář nejdříve zasvěcen do fungování armády v časech míru a následně i do nové etapy života prince: z vojáka v poli se postupně stane voják úředník (viceprezident dvorské válečné rady).

Ve čtvrté kapitole „Voják ve výslužbě“ autorka popisuje různé scénáře osudů, které potkávaly vojáky po skončení aktivní služby. Opět pečlivě zaznamenává administrativní proces, který odchod vojáka do výslužby doprovázel, jaké benefity penzionovaným náležely atp. Kariéra prince Gustava definitivně skončila po padesátileté službě na jaře roku 1848. Stejně jako v předešlých kapitolách i v této Macková kombinuje osudy prince Gustava s „velkými“ dějinami a s využitím vhodně zvolených řemeslných nástrojů (citace, komentáře) uvádí čtenáře do myšlenkového světa hlavního protagonisty. Od popisné a suché práce je předkládaná monografie na míle vzdálena.

Velice zajímavá je poslední kapitola biografie nazvaná „Vzpomínání a zapomínání“. Autorka se v ní zabývá variantami vzpomínek na osobnost Gustava formátu a konfrontuje tyto možnosti s realitou. Vzhledem k princovu skromnému pohřbu, zničené rodinné hrobce, absenci jakéhokoliv pomníku i paměti (zůstaly jen nesourodé úryvky z jeho životopisu), se žádný „druhý život“ hlavního protagonisty nekonal. Jeho jméno zapadlo v dějinách a bylo vyzvednuto až nyní díky erudované práci Marie Mackové. ■

Michael VIKTOŘÍK